

nadstropje Klinarjeve hiše, ki ga imajo Muzeji radovljiške občine v najemu od Občine Radovljica za načrtovano muzejsko predstavitev Kroke v 20. stoletju, je arhitekt Vladimir Grgurevič izdelal skico adaptiranih prostorov, kjer bi poleg dveh razstavnih prostorov pridobili tudi prostor za knjižnico in dokumentacijo.

Mirjam Gnezda

POROČILO MESTNEGA MUZEJA IDRIJA O ETNOLOŠKEM DELU V LETU 1998

V preteklem letu smo v Mestnem muzeju Idrija nadaljevali z zastavljenim delom. Za etnološko področje je skrbela Ivana Leskovec, višja kustosinja etnologinja in direktorica muzeja, od junija dalje pa sem ji pri tem pomagala Mirjam Gnezda, absolventka etnologije. Nekatere projekte smo izpeljali, mnogi - dolgoročnejši - pa še potekajo in jih bomo realizirali v naslednjih letih. Največjo skrb smo posvečali pedagoškemu delu z mladimi, ki jih je »kulture obiskovanja« muzejskih institucij še treba naučiti, pozabili pa nismo niti na odrasle obiskovalce muzeja - organizirane skupine in posameznike, ki smo jim bili vedno pripravljene nuditi strokovno vodstvo po naših razstavah in zbirkah. V letu 1998 si je stalno razstavo Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrija na gradu Gewerkenegg ogledalo 23971 obiskovalcev, Partizansko bolnišnico Franja v Dolenjih Novakih 20488 obiskovalcev, Bevkovo domačijo v Zakojci je obiskalo 2881 ljudi, muzejski oddelek v Cerknem 2563 in Partizansko tiskarno Slovenija 945 ljudi. Temu seštevku je treba prišteti še obiskovalce Kamšti, jaška Franciške, klavž na Idrijci in Belci ter Divjega jezera - muzeja v naravi. Po oceni si je vse objekte Mestnega muzeja Idrija v letu 1998 ogledalo okoli 60000 obiskovalcev.

Evidentiranje predmetov na terenu

V vasi Reka pri Cerknem smo evidentirali vso opremo kmečke hiše (bivalno okolje, kovačija) od 20. do 30. let tega stoletja. V letu 1999 nameravamo predmete pridobiti za naš muzej, ker so jih lastniki v celoti pripravljene prodati.

Evidentirali smo tudi zapuščino risarke vzorcev za idrijsko čipko Zorke Rupnik iz Idrije, ki obsega okrog 3000 kosov. V dogovoru z njenimi dediči jo bomo v letu 1999 odkupili za čipkarsko zbirko.

Pridobitve etnoloških predmetov

V preteklem letu smo pridobili 44 novih predmetov za mlekarsko zbirko, šivalni stroj, čevljarški šivalni stroj, 21 čipk, večerno obleko z všito čipko in t.i. Jovankin prt (3 m dolg in 1,8 m širok v celoti klekljan pogrinjek za 12 oseb, ki so ga leta 1977 izdelali v podjetju Čipka kot darilo za Jovanko Broz), ki sta ga za 2 milijona tolarjev odkupila Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestni muzej Idrija.

Etnološka fototeka, diateka in hemeroteka

Dokumentirali smo naslednje dogodke:

- Laufarija (Cerkno, 22. in 24.2.1998)
- XVII.Čipkarski festival (Idrija, 21.8.-28.2.1998)
- lastne priložnostne razstave in lastne gostujoče razstave
- ustvarjalne praznične delavnice za otroke (grad Gewerkenegg, 23.12.1998)

V etnološko hemeroteko smo uvrstili 47 enot.

Etnološka videoteka in knjižnica

Etnološko videoteko smo povečali za 4 enote, etnološko knjižnico pa za 37 enot.

Etnološka dediščina "in situ"

V rudarski hiši na Bazoviški 4 v Idriji smo dokončali obnovitvena in vzdrževalna dela (odvodnjavanje, električna napeljava, ureditev dostopnih poti). Uredili smo dostopne poti do Partizanske tiskarne Slovenija in zamenjali streho na elektrarni. V Partizanski bolnišnici Franja smo prekrili skladišče in jedilnico.

Raziskave

Študentskega etnološkega tabora Ledine '98, ki ga je julija organiziral Lokalno podjetniški center občin Idrija in Cerkno, sem se udeležila Mirjam Gnezda in na njem s kolegico raziskovala čipkarstvo v Ledinah in okolici. Na terenu smo preverjali informacije o t.i. Jovankinem prtu, najnovejši muzejski pridobitvi. V teku je zbiranje in proučevanje gradiva za projekt oživitve rudarske hiše na Bazoviški 4 v Idriji.

Razstave

Največ vsebinskega in organizacijskega dela smo usmerili v pripravo treh razstav čipk. K sodelovanju smo povabili še Čipkarsko šolo Idrija in trgovce s čipkami, ki so za razstave prispevali svoje eksponate. Ob tej priložnosti smo izdali zbirko, ki je vsebovala strokovno besedilo Ivane Leskovec o zgodovini čipkarstva v Idriji, s poudarkom na današnji podobi in uporabi čipke.

1. razstava "Idrijska čipka" je bila na ogled v Paviljonu poslovnega centra HIT v Novi Gorici od 9.4. do 4.5.1998.
2. razstava "Idrijska čipka" je bila postavljena v Državnem zboru RS od 15. do 31.7.1998.
3. razstavo "Idrijska čipka" si je bilo mogoče ogledati v Šivčevi hiši v Radovljici od 7.8. do 10.9.1998.

Prireditve

Kot članica Upravnega sveta Čipkarskega festivala je Ivana Leskovec sodelovala pri organizaciji največje etnološko-turistične prireditve v občini Idrija. Za posebne priložnosti si je idejno zamislila idrijsko nošo, ki je bila predstavljena na otvoritveni slovesnosti XVII. Čipkarskega festivala. V sodelovanju z Območno obrtno zbornico Idrija smo v teh dneh začasno oživili tudi rudarsko hišo.

Pedagoško delo

Delavci Mestnega muzeja Idrija smo sodelovali z osnovnima šolama Idrija in Spodnja Idrija pri izpeljavi kulturnih dnevov z etnološko vsebino (rudarska hiša, življenje idrijskega rudarja, klekljanje, kaj je to - etnologija?). Ivana Leskovec je bila mentorica dijakom Gimnazije Jurija Vege Idrija pri raziskovalni nalogi "Čipke - zapuščina Zorke Rupnik".

Sama sem sodelovala z zgodovinskim krožkom na Osnovni šoli Idrija pri raziskovalni nalogi Društva v domačem kraju.

V okviru XVII. Čipkarskega festivala sem organizirala in vodila dvodnevno klekljarsko delavnico za obiskovalce muzeja.

Skupaj z Zvezo prijateljev mladine Idrija smo pripravili ustvarjalne praznične delavnice za otroke in obisk dedka Mraza na gradu Gewerkenegg.

Izobraževali smo dijake - vodiče za dežurstva in vodstva obiskovalcev po stalni razstavi in omogočili opravljanje obvezne prakse študentki etnologije.

Publicistika

Strokovne prispevke smo objavili v naslednjih publikacijah: Glasniku SED, Idrijskih razgledih, Čipkarskem biltenu, Filatelistu, ABC Biltenu, zborniku Vračanje v dediščino.

Z Antonijevim rovom smo založili in izdali komplet petih razglednic o turistični ponudbi Idrije in okolice.

V juniju je v knjižni publikaciji izšla raziskovalna naloga Firma Franc Lapajne, ki so jo pod mentorstvom Ivane Leskovec napisali dijaki idrijske gimnazije leta 1996.

Mestni muzej Idrija je meseca avgusta izdal domoznansko revijo Idrijski razgledi 2/1997.

Študijsko in strokovno izobraževanje

Udeležili smo se predavanj v sklopu Muzeoforuma, konference Pomen vizualnih informacij v znanosti (AVL ZRC SAZU, 27. in 28.10.1998) in si ogledali Čebelarški muzej v Radovljici ter razstavi Temna stran meseca in Jedilnica - srce doma in družine.

Mednarodno sodelovanje

Vključili smo se v projekt Korenine slovenske identitete, ki poteka pod okriljem British Know How Fund-a in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano R Slovenije. S pomočjo dr. Božidarja Jezernika smo navezali stike s kustosi Zahodno kašubskega muzeja, Bytow, Poljska in se dogovorili za izmenjavo razstav. Aktivno smo sodelovali z OIDFO (Mednarodno organizacijo za šivane in klekljane čipke, odbor za prostoročno čipko).

Tanja Roženberger Šega

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE CELJE - KUSTODIAT ZA ETNOLOGIJO (V USTANAVLJANJU) LETNO POROČILO 1998

Evidentiranje in zbiranje gradiva

Zbiranje gradiva, razen zbirke	Predmeti	Fotografije
darilo	86	48
odkup	25	15
zbrano na terenu	25	
v hranjenje		
začasni prevzem		
SKUPAJ	130	63

Zbirka: ZBIRKA OBRTI

Način pridobitve	do 1997		1997		1998			
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
dar	278	95	237	91	477	94,83	95,20	
odkup	5	5	20	9	26	5,2	4,7	
trajno hranjenje								
začasni prevzem								
SKUPAJ	283		257		503		1043	

Raziskovalno delo

Raziskovalno delo za nove projekte

- raziskava modistovske obrti (projekt Živeti v Celju)
- raziskava krojaške obrti (projekt Živeti v Celju)
- raziskava: cerkveno leto v celjski dekaniji
- snemanje za film o modistovski obrti
- scenarij za film Kaj se skriva pod klobukom

Ostalo raziskovalno delo

- delo za Muzejsko poletno delavnico Gaberje 98
- delo s Turističnim društvom Rečica v Sp. Savinjski dolini

Publicistično in izdajateljsko delo

- Igrače moje mladosti - tekst ob razstavi v Sp. Rečici
- Krojaška obrt - tekst za zloženko

Objave

- Cortona 97, Argo 41/1,2 1998
- Zbirka tehtnic v muzeju novejšje zgodovine Celje, Argo 41/1,2 1998
- Pomlad v jeseni - uvodnik, Glasnik SED 38/1,2, 1998
- Raziskovalne naloge in muzej, Glasnik SED 38/1,2, 1998
- Muzejsko konservatorski odsevi - uvodnik, Glasnik 38/3,4 december 1998
- Fotografija je kronika trenutka, Glasnik 38/ 3,4, december 1998 (T. R. Šega, Dan Podjed)